

SPİNAL İNTRADURAL EKSTRAMEDÜLLER TÜBERKÜLOM*

Dr. Fahrettin Çelik**   Dr. Bedri Kandemir***
Dr. Cemali Şahin****   Dr. Alparslan Şenel****

Key words : Intradural tuberculoma, spinal cord compression, surgical treatment, tuberculosis.

Anahtar terimler : İntradural tüberküloma, spinal kord basısı, cerrahi tedavi, tüberküloz.

Bu yüzyılın başlarında spinal tüberküloz oldukça sık rastlanılan bir hastalıktı. Elsberg¹ (1917) ve Dandy'nin² (1925) spinal kord tümörü serilerinde % 2-3 sıklıkla bulunuyordu. Daha sonraları gelişmiş toplumlarda tüberküloz olguları ve buna paralel olarak da spinal tüberküloz olguları seyrek görülmeye başlandı.

Burada tedavi etmiş olduğumuz spinal tüberküloz olgusunu takdim ederek hâlâ ciddi sorunlar yaratan tüberküloza dikkat çekmeyi düşündük.

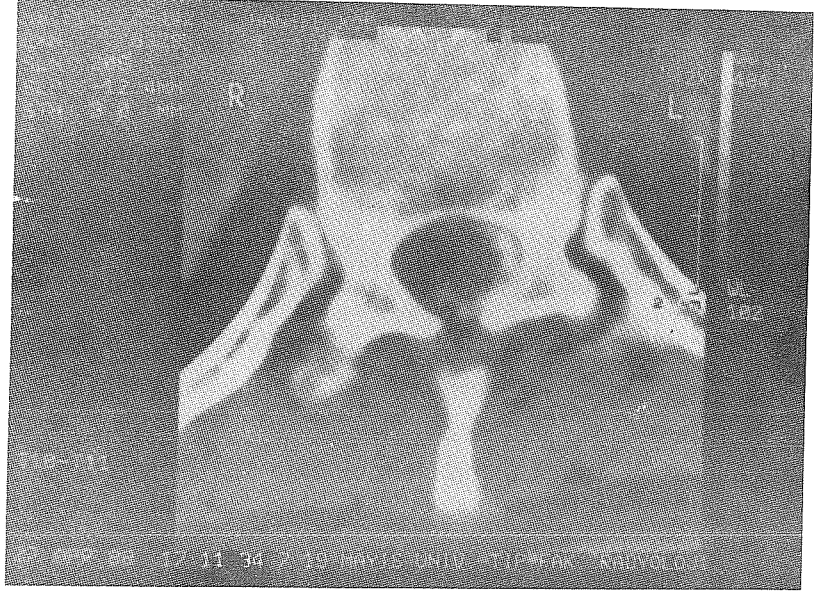
Olgu : (H.K. prot. 225442) 30 yaşında kadın hasta, her iki bacakta kuvvet azlığı şikâyetiyle yatırıldı. Hastanın öyküsünden 6 ay önce tüberküloz menenjit nedeniyle hastanede yattığı ve halen antitüberküloz tedavi almakta olduğu öğrenildi. Hastanın muayenesinde paraparezi saptandı. Direkt vertebra grafileri ve akciğer grafisi normal olarak değerlendirildi. Yapılan myelografide torakal 10 seviyesinde blok saptandı ve aynı seansta yapılan spinal tomografide T₁₀ seviyesinde bası yapan kitle görünümü tesbit edildi. (Resim 1)

* Ondokuz Mayıs Üniv. Tıp Fak. Nöroşirurji ve Patoloji Anabilim Dalları Çalışmalarından.

** Ondokuz Mayıs Üniv. Tıp Fak. Nöroşirurji Anabilim Dalı Doçenti.

*** Ondokuz Mayıs Üniv. Tıp Fak. Patoloji Anabilim Dalı Profesörü.

**** Ondokuz Mayıs Üniv. Tıp Fak. Nöroşirurji Anabilim Dalı Araştırma Gör.

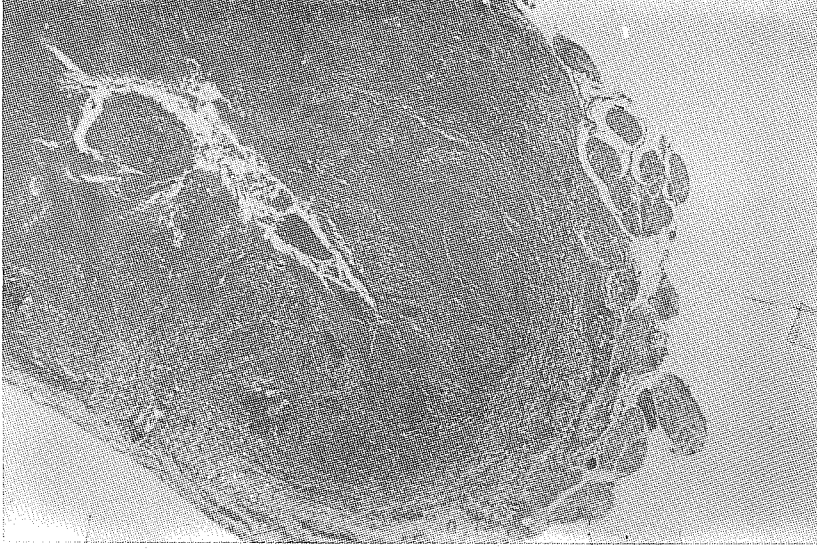

Resim 1

T₁₀ seviyesinden geçen Bilgisayarlı Tomografi kesiti :
Bu seviyede bası yapan kitle görülmektedir.

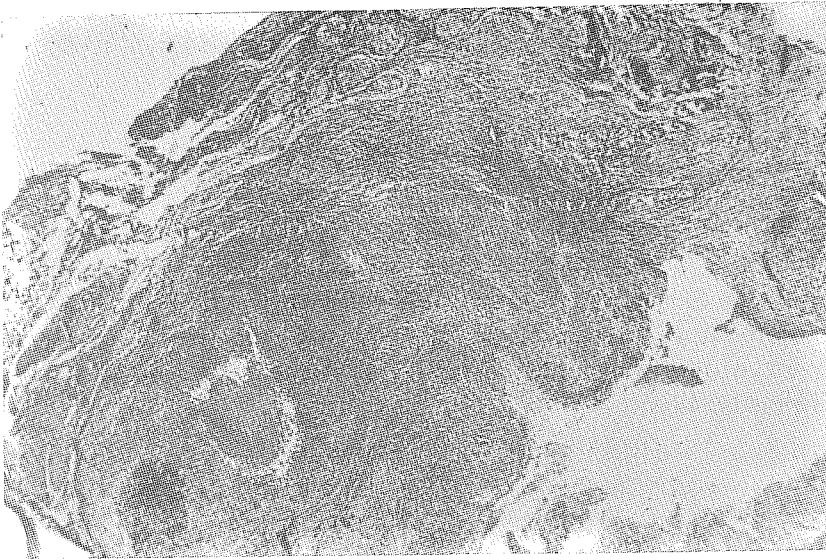
Hasta ameliyata alınarak T₉₋₁₀₋₁₁ total laminektomi yapıldı. Epidural mesafede herhangi bir kitle yoktu. Ancak dura içindeki bir kitlenin mevcudiyeti duranın dışından parmakla hissediliyordu. Dura açıldığında araknoidin kalınlaşmış ve buzlu cam görünümü aldığı görüldü. Aynı zamanda sağ posterolateralde ekstramedüller yerleşimli 1,5 x 1 cm boyutlarında kirli sarı renkli bir kitle ile karşılaşıldı. Bu kitle kalınlaşmış araknoid ile ilişkili olup spinal kordun içine uzanmıyordu. Kitle kendisine yapışık olan araknoid ile birlikte çıkarıldı. Postoperatif devrede hastanın paraparezisi süratle düzelmeye gösterdi.

Alınan kitlenin histopatolojik incelemesi sonucu tüberküloz granülasyon dokusu olarak rapor edildi. (Resim 2,3,4)

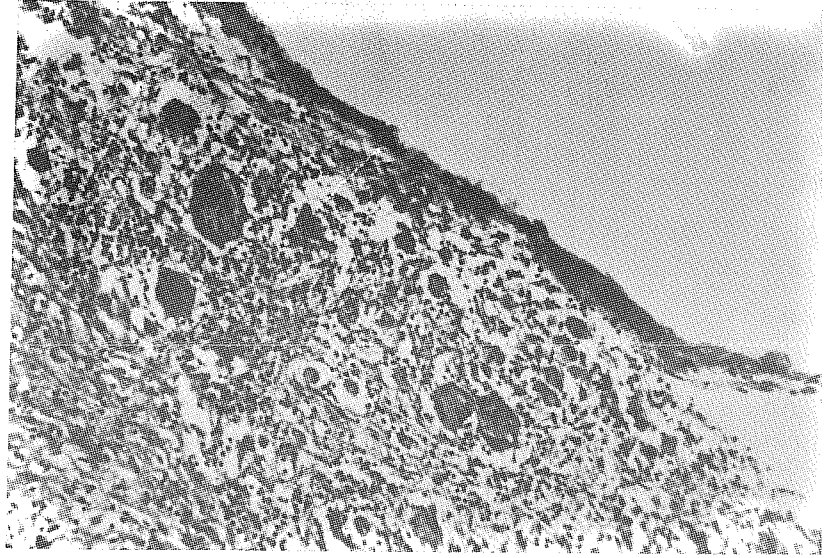
Resim 2

İntradural-Ekstramedüller yerleşimli tüberküloz
granülasyon dokusu ve bası altında periferik
sinir kesitleri H+EX100

Resim 3

Resim 1'in 200 büyütme ile görünümü H+EX200

Resim 4

Tipik Langhans tipi dev hücreler görülmektedir. H+EX600

Histopatolojik inceleme : Hazırlanan kesitlerde komşu periferik sinir kit-
leleri üzerine bası yapan ve merkezi kazeifikasyon nekrozu çevresinde yer-
leşen epitelooid histiositler, Langhans tipi dev hücreler, fibroblastik proli-
ferasyon ve periferik lenfosit bandından oluşan tek ya da konglomere tü-
berküller izlenmiştir.

Tartışma

Jennings,³ 5344 akciğer tüberkülozu olgusundan sadece birinde spinal tü-
berküloom bulmuştur. Kernohan'ın istatistiklerine göre spinal tümörler için-
de tüberküloom insidensi % 1,48'dir. Literatür araştırmalarına göre olgula-

rın çoğunda şikayetlerin başlangıcından önce akciğer tüberkülozu saptanmıştır. Arseni⁴ (1960), 430 intraspinal tümör içinde 2 tüberküloz bulmuştur. Gökalp⁵ (1981), 145 intradural kitle içinde 2 intramedüller tüberküloz bulmuştur. Spinal kord invazyonu olmaksızın subdural mesafenin infeksiyonu en seyrek rastlanılan durum olup, literatürde sadece 11 olgu vardır.⁶

Parson ve Pallis⁷ (1965) iki çeşit lezyon tanımlamışlardır. Bunlardan biri, iyi sınırlı ve nispeten kalın bir membranla dura matere tutunmuş kitle oluşumu, ikinci tip ise diffüz olarak subdural mesafenin infiltrasyonudur. Buna göre bizim olgumuz birinci gruba girmektedir. Tandon'un⁸ belirttiği gibi spinal kord çevresinde araknoid kalınlaşması tüberkülozun subaraknoid mesafeye rüptüre olması sonucu olarak gelişebilir.

Spinal tüberküloz en sıklıkla çocukluk ve adolesan çağında görülür. En sık torakal bölgede görülür. Direkt grafiler genellikle tanıya yardımcı değildir. Myelografi lezyonun tabiatı hakkında kesin bilgi vermez. Tüberküloz menenjitin komplikasyonu olarak gelişen spinal araknoidit sonucu tüberküloz olmadan blok gelişebilir. Kozlowski,⁹ bloğun, hastalığın başlangıcında (erken blok) veya kronik safhada (geç blok) gelişebileceğini bildirmiştir. Geç blok 2. ile 6. aylar arasında en sıklıkla görülebilir. Ayrıca myelografide görülen bloğun diğer spinal kitlelerden ayırtedilmesi mümkün değildir. Spinal tüberkülozma ait bilgisayarlı tomografi görünümü ilk kez 1984'de Compton¹⁰ tarafından demonstre edilmiştir fakat tüberkülozma diğer kitlelerden ayırtedebilecek bir görünümü yoktur.

Tedavide cerrahi olarak kitlenin çıkartılması ve antitüberküloz tedavi uygulanır.

Özet

Tüberküloz menenjit komplikasyonu olarak gelişen bir spinal intradural ekstrapredüller tüberküloz cerrahi yoldan tedavi edilmiştir. Zamanımızda nadir görülmesi nedeniyle takdim edilmiştir.

SUMMARY

Spinal Intradural Extramedullar Tuberculoma

A case of intradural extramedullar tuberculoma as a complication of tuberculous meningitis was surgically treated. The case presented is of interest, aside from the rarity of the lesion.

KAYNAKLAR

- 1 — Elsberg C A : Laminectomy and removal of conglomerate tubercle from the substance of the spinal cord. *Ann Surg.* 65:259, 1917.
- 2 — Dandy W E : The diagnosis and localization of spinal cord tumors. *Ann Surg.* 81: 223, 1925.
- 3 — Jennings F L : Tuberculoma of the spinal cord *Ann Intern Med* 7:1240, 1934.
- 4 — Arseni C, Sămitca D C : Intraspinal tuberculous granuloma. *Brain* 83: 285, 1960.
- 5 — Gökalp H Z, Özkal E : Intradural tuberculomas of the spinal cord. *J Neurosurg.* 55: 289, 1981.
- 6 — Allut Garcia A, Gonzalez Gelabert M : Intradural extramedullar tuberculoma of spinal cord. *J Neurosurg Sci.* 29: 113, 1985.
- 7 — Parsons M, Fallis C A : Intradural spinal tuberculomas. *Neurology*, 15: 1018, 1965.
- 8 — Tandon P M : Tuberculous spinal meningitis. In *Handbook of clinical Neurology.* Elsevier/North-Holl and Biomedical Press 1978, pp: 230-250.
- 9 — Kozłowski Kazimierz : Late spinal blocks after tuberculous meningitis. *Am J Roentgenol.* 90: 1220, 1963.
- 10 — Compton J S, Dorsh N W C : Intradural extramedullary tuberculoma of the cervical spine. Case report. *J Neurosurg.* 60: 200, 1984.